

L'altre drama de les carreteres

Jaume Ramot (Grup N. Sterna)

Com recordaran els nostres lectors, ens vàrem comprometre a fer el seguiment de l'estudi d'impacte ambiental del desdoblament de la C-65 que travessa la Vall d'Aro. Aquesta obra afecta un tram d'uns quatre km, que per entendre'ns, va de la rotonda de Santa Cristina en direcció a Sant Feliu fins a la rotonda dels Xais. Ens agradi o no, a les nostres contrades els hi cal un bon accés. Actualment, tenim la tecnologia i els coneixements necessaris per tal que aquestes obres siguin el màxim de segures per als usuaris, i el mínim de perjudicials pel paisatge i la fauna que conviu amb nosaltres. Però anem a pams i estudiem el que ens diu l'estudi d'impacte.

Sobre la fauna general:

En principi, l'estudi exposa la localització del traçat projectat. Ja preveu que aquesta via, deixa a banda i banda el massís de l'Ardenya i les Gavarres, remarcant que són dos refugis importants per a moltes espècies. Seguidament, afegeix que el riu Ridaura sumará als dos massissos tota una fauna lligada als ambients aquàtics i de bosc de ribera. Fins aquí, tots estem d'acord amb la importància d'aquesta àrea i acceptem que estem davant d'una via que amputa dues de les zones més verges del Baix Empordà. Però, acte seguit, ens explica com està ja de degradada la zona de l'estudi, i que la llera del Ridaura està seca al seu tram mitjà fins que no arriba a la depuradora. A més, conclou que la fauna es troba molt empobrida per raons d'humanització i d'explotació de l'aqüífer. Acaba, però, aquesta introducció comentant que tot l'empobriment, el Ridaura i les rieres que hi desemboquen poden ser utilitzades com a passos de fauna entre les Gavarres i l'Ardenya.



Les Gavarres i l'Ardenya, refugis importants per a moltes espècies.

Sobre el llistat faunístic dels vertebrats:

Ens explica que les dades sobre la fauna existent a la zona d'estudi s'han extret de diferents atles i treballs existents. 11 són les espècies d'amfibis, 14 les de rèptils, 83 les d'ocells (la majoria reproductores) i 24 les de mamífers (sense comptar els rats-penats dels quals diuen no tenir informació). Déu ni do per ser una zona tant empobrida com expliquen a la introducció. De fet, encara han quedat molt curts en quant a ocells. Però bé, el cas és que ens en van donant una de cal i dues de sorra. Aquesta llista, encara que incompleta i parcial, inclou, entre d'altres: el tòtil, el tritó palmat, el tritó verd, la tortuga d'estany, l'astor, l'esparver, el falcó pelegrí, el cucut reial, el duc, el mussol banyut, el blauet, el picot garser gros, l'oreneteta cua-rogenca, el pica soques blau, la gralla, l'eriçó clar, la musaranya nana, la rata cellarda, la llebre, el senglar, ... Ja els agradaria tenir una representació com aquesta a molts llocs verges de Catalunya. No oblidem que si com diuen s'ha empobrit la nostra zona, és tasca de tots no empitjorar aquest deteriorament i si pot ser amb

els diners públics, intentar recuperar-la. Si no recordo malament, aquesta és la missió del projecte, no pas per utilitzar-ho com a excusa per restar importància a la zona afectada.

Acte seguit, mostren una llista amb les espècies presumptament observables a la zona de l'estudi. Presenta una dubtosa opinió sobre la vulnerabilitat d'algunes d'elles, doncs en la majoria d'espècies protegides, hi ha un interrogant, un "insuficientment coneguda" o bé "rara". Es curen amb salut davant de les espècies més vulnerables i les mesures correctores que esdevindrien necessàries.

Anem avançant pel mencionat estudi on es presenten ara unes consideracions generals pels grups de vertebrats: a) Amfibis. Les 11 espècies representen el 78'6% de les existents a Catalunya. Però tot i aquesta primera afirmació, l'estudi segueix dubtant que puguin estar presents al Ridaura i a les rieres properes, a causa del poc cabal del Ridaura i que els adults estan escampats pels boscos i voltants del riu. Això que diuen és veritat, però els autors ignoren que aquests amfibis s'apropen al riu a la primavera, quan les pluges

milloren el cabal del Ridaura, i aprofiten per aparellar-se i pondre els ous a les seves aigües. És una peregrinació de milers d'amfibis que es desplacen després d'hivernar cap a zones amb aigua. Aquests detall sembla que se'ls ha passat per alt.

b) Rèptils. Ens comenten que els rèptils es troben escampats per un ampli ventall d'ambients (cosa ben certa). Només amb la tortuga d'estany, espècie d'especial interès i en perill d'extinció, conclouen que és una dada antiga i probablement escapada de captivitat. Amb aquesta frase, donen per tancat l'apartat dels rèptils. Déu ni do!

c) Ocells. Resumidament ens advertixen que la majoria dels ocells tenen com a origen els boscos propers de les Gavarres i l'Ardenya, i que només a les vores dels boscos que emmarquen el Ridaura hi ha petits ocells.

d) Mamífers. Segons l'estudi, la població de mamífers terrestres es troba molt degradada, i la major part dels que ocupen la zona estudiada són de mida petita. L'estat actual, carreteres, pobles i urbanitzacions, fan que el pas entre les dues zones, Gavarres i Ardenya, sigui molt limitat i esporàdic, aprofitant alguns torrents.

Fins aquí, hem vist una impressió general que els autors del projecte tenen de la fauna de la nostra zona (només vertebrada). Seguidament exposen les mesures correctores que creuen necessàries. Nosaltres per qüestió d'espai, anirem directament a les mesures correctores que es pensen posar en marxa per minimitzar l'impacte de l'obra sobre la fauna.

Expliquen l'efecte barrera de l'obra. Consideren que la via impedirà la lliure

circulació dels animals per l'entorn, sobretot animals petits com els amfibis i micromamífers (ratolins, etc). Creuen convenient mantenir com a corredor biològic la riera de Canyet, com a única via possible de connexió. Amb tot, conclouen que l'impacte és moderat. A partir d'aquí, i per acabar, proposen ja les mesures concretes:

a) No situar les instal·lacions auxiliars o abocaments sobre zones improductives, zones agrícoles, zones PEIN de les Gavarres o l'Ardenya, ni en marges dels rius interceptats.

b) Es sembraran les obres de drenatge. (Marges amb pendent).

c) S'adaptaran les arquetes, pous, etc. amb una aresta amb rampa per evitar que amfibis o petits mamífers hi quedin atrapats.

d) S'habilitarà un únic pas de fauna, que actualment no s'utilitza, com a única alternativa a la connectivitat entre el massís de l'Ardenya i les Gavarres.

I més o menys aquí s'acaba l'apartat de les mesures correctores.

Ara és quan em puc permetre la meua opinió personal. Us asseguro que donar aquesta opinió em dol profundament. Primer de tot per la constant insistència en l'empobriment i estat de degradació de la nostra zona per poder defensar una infraestructura que no els pertoca jutjar i sí estudiar. Però, un cop analitzat el treball, després de molts dies de caminar entre Castell d'Aro i Sta. Cristina recollint i comptant els animals morts que trobava, entrant a tots els túnels, tubs de drenatge, ponts i arquetes de recollida d'aigües pluvials, em sento profundament estafat per la meua administració. Ja no per les cons-

tants contradiccions de l'estudi d'impacte ambiental, que el considero contradictori, flux, poc documentat i amb una visió nefasta del nostre territori i del coneixement de la conducta animal, sinó perquè crec que molts punts de la realització de les mesures correctores no es duen a terme. A més, les poques que haurien de funcionar són inoperants degut al seu mal manteniment.

Voleu saber a què em refereixo?

- És normal que en la major part del traçat d'una carretera, s'hi ubiquin plantes de fruits carnosos que atrauen milers d'ocells?



JAUME RAMOT

- Per què alguns dels tubs de drenatge per on poden passar-hi amfibis, rèptils i petits mamífers tinguin entrada per una banda i per l'altra estigui tapada de terra i brossa?

- Per què algunes de les arquetes de recollida d'aigua no siguin com diu el treball i tinguin parets de més de 50 cm. amb perfils totalment verticals?



JAUME RAMOT

És normal que en la major part del traçat d'una carretera, s'hi ubiquin plantes de fruits carnosos que atrauen milers d'ocells?



JAUME RAMOT

Tub de drenatge per on poden passar-hi amfibis, rèptils i petits mamífers, amb una entrada tapada de terra i brossa.

- Per què la Societat de Caçadors de Sta. Cristina d'Aro tingui més de 5 passos d'unglats, com el porc senglar, detectats i ningú prengui mesures?

- Per què només en tres sortides de recollida d'animals atropellats, i fets els càlculs estadístics, entre la Pujada de l'Ou i Platja d'Aro morin anualment un mínim de 980 ocells, uns 120 dels quals són rapinyaires, sense que el maleït estudi d'impacte hi posi cap mesura correctora?

- Per què l'únic pas per a grans mamífers que tenen en compte, no fa les mides mínimes recomanables per la pròpia administració?

- Per què no respecten ni el calendari de treball que ells mateixos es marquen per no interferir en els processos de aparellament i cria dels animals?

És aquesta la mateixa administració que es sorprèn de l'alt grau d'accidentalitat a les carreteres? La que obliga a les societats de caçadors a pagar assegurances milionàries per fer front als afectats d'accidents provocats per fauna salvatge? La que es gasta fortunes per protegir la fauna? La que vol reduir la sinistralitat a les carreteres a cop de multes? Començo a estar tip de tant de tècnic amb mirada de superioritat, ves-



JAUME RAMIOT

Les aus rapinyaires, víctimes massa sovint de la carretera.

tit amb corbata de seda, que cobra una fortuna, i que des del darrera d'una taula de la que potser no en surt mai, em diu que l'impacte d'una variant serà MODERAT per la fauna. Fins i tot jo, que no tinc estudis, sé que no s'acabarà el món si es fa el desdoblament de la variant. Però com a mínim, les tasques que fan i ben bé que se les cobren, podrien tenir el mateix rigor, ganes i esforç que ens demanen a tots els ciutadans per engrandir aquest país

que entre tots, i sense tanta senyera darrera la taula, intentem aixecar cada matí.

Siguem rigorosos i prenem les mesures correctores igual que d'altres regions d'Europa, a les que tant ens volem assemblar quan es projecten infraestructures d'aquest estil.